

GUTENBERG

Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors — Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen ulosantama

Helsingissä, Päivälehdten kirjapainossa, 1896

IV ärg.
N:o 11 * 1896
IV vuosik.

Prenumerationspris: — Tilaushinta:
Helt år . . . . . } 4 m.
Koko vuosikerta . . . . . }
Postportot tillkommer — Postmaksut
tulevat lisäksi

Redaktion: — Toimitus:
F. F. W. Ahlroos — K. Hoimela
(Ansvarig — Vastaava)

Annonpris: — Ilmoitushinta:
Per petitrad . . . . . } 35 p.
Petiiti-riviltä . . . . . }

Juni
15
Kesäkuu

Gutenbergin tilausmaksuja

on lähetetty: Maarianhaminasta hra A. Hjelm 4: 50; Helsingistä Hufvudstadsbladetin kirjap. 5 mk; Loviisasta hra Stenberg 4: 50.

A. V. Berg.

Yhdistyksen päätöksen mukaan muistutetaan vieläkin allamainittuja henkilöitä tämän kuukauden kuluessa suorittamaan velkansa yhdistykselle, jos tahtovat välttää laillista ulosottoa: O. Savolainen, N. Tschereda, E. Nybäck, A. Wickstedt, P. Wahlstén, Fagerstén, S. Salmi, A. Norrgård ja K. Roine.

Johtokunta.

Enligt föreningens beslut påminnas ytterligare nedanstående personer att träda i liquid med föreningen inom denna månads utgång, ifall de vilja undvika rättegång: O. Savolainen, N. Tschereda, E. Nybäck, A. Wickstedt, P. Wahlstén, Fagerstén, S. Salmi, A. Norrgård och K. Roine.

Bestyrelsen.

Muistakaa Vanhusrahastoa!

Onko sanomalehtien yötyö poistettava?

II.

Niinkuin edellä sanoimme, on sanomalehtien yötyön poistaminen työmiesten puolelta jo tunnustettu ja suuresti toivottu asia. Nyt on vaan kysymyksessä, millä tavalla tämä parhaiten voidaan toteuttaa. Kuten luultavaa on, tulevat sanomalehtien kustantajat sekä toimittajat tätä muutosta vielä jyrkästi vastustamaan. Asiaa on siis puolelta ja toiselta tarkoin harkittava, ennenkuin ryhdytään sen täytäntöön panemiseen.

Katselkaamme ensiksikin, millainen voisi mahdollisesti olla tuo toimituksien puolelta pelätty isku sanomakirjallisuutemme kehittymiselle, jonka nykyiset aamulehdet tulisivat kärsimään, jos ne muutettaisiin iltapäivällä ilmaantuviksi.

Se seikka on meille kerrassaan käsittämätöntä, millä tavoin lehdet tulisivat sisällöltään ja taloudelliselta kannalta kärsimään tämän muutoksen johdosta. Pitempien kirjoitusten suhde tulisi pysymään entisellään. Pahenukseksi ei taas luulisi lukijoille olevan, jos he iltasin, jolloin jokaisella luultavasti on yhtä hyvää aikaa sanomalehtiä lukea kuin aamusinkin, jolloin jokaisella — tyhjäntoimittajia lukuunottamatta — on kiire toimiinsa, saisivat lukea uutisista aamupäivän tapahtumia. Mieluummin kai jokainen tämän tekisi kuin että ne nykyään vasta saadaan lukea seuraavana päivänä.

Taloudellinen tappio, jonka lehdet muka tulisivat kärsimään, on taas kerrassaan lorupuhetta tai sitte ymmärtämättömyydessä laskettua. Päivän selvää on, että taloudellinen voitto olisi heille tästä muutoksesta, voitto kieltämätön, jonka kautta voisi lehtien koko suurentua ja tilaushin-

nat, jotka meidän sanomalehdillämme ovat vielä tavattoman korkeat, suurena määrin laskeutua. Tällä tavoin tulisivat lehdet mielestämme enemmän täyttämään tarkoitustaan kuin ennen, leviättämään sivistystä jokaisen vähävaraisimmankin kansalaisen kodissa. Se palkankorotus, joka nykyään maksetaan yötyön korvaamiseksi lehtien palveluksessa oleville, ei ole pieni, se lisää lehtien kustannusmenoja monella kymmenellä prosentilla vuosittain. Ja näitä menoja ei voi poistaa niin kauan kuin yötyö säilytetään. Päinvastoin on jo kuulunut ääniä varsinkin maaseutulehtien palveluksessa olevien puolelta — ja emme luule, että helsinkiläistenkään lehtien latomahuoneissa kauan pysytään tyyninä, — että yötyöstä nykyään maksettava prosenttikorotus ei ole riittävä, jonka vuoksi ei liene pitkältä odotettavissa emmenkuin kaikkialla aletaan vaatia sen korottamista. Edullisemmaksi niin isännille kuin työmiehillekin katsomme kuminkin sen, että työskenneltäisiin yhteisin voimin siihen suuntaan, jotta nykyiset aamulehdet tulisivat kaikkialla iltalehdiksi.

Se väite sanomalehtimiesten puolelta, että, kun meillä sanomalehtialalla on pyrittävä eteenpäin niinkuin muuallakin, tämä ehdotettu muutos tulisi suuresti tätä pyrintöä ehkäisemään, ei pidä paikkaansa. Niinkuin edellä sanoimme, ei sisältö lehdissä tulisi muutoksen kautta suuresti muuttumaan, vaan ainoastaan menot suurena määrin vähenevät. Tunnustettua kaikkialla lienee, että meillä on sanomakirjallisuus saatava kehittymään yhtä korkealle kuin muissakin sivistysmaissa. Tähän nyt juuri lienee yhtenä hyvänä apukeinona se, että saadaan nykyiset korkeat kustannukset niiden ulosannissa laskeutumaan niin paljo kuin mahdollista. Mikä siis meillä estäisi meidän aamulehtiämme muuttamasta iltalehdiksi, jos vaan asiasta yksimielisesti sovittaisiin? Ulkomailla on myös viime aikoina ruvettu käymään sotaa yötyötä vastaan. Mutta noissa maailman suurkaupungeissa on sitä miltei mahdoton poistaa, sillä heidän suuret olonsa vaativat, että lehdet ilmaantuvat kaksi päivässä, jotta luonnollista on, että toinen numero silloin täytyy valmistaa yöllä. Meillä ei taas tällaista tule kysymykseenkään. Pienet olomme ei koskaan tule sanomalehtiämme kaipaamaan kaksi kertaa päivässä ilmaantuviksi. Mutta joka päivä ilmaantuvien lehtien lukumäärä tulee kylläkin, kuten viime aikoina on nähty, äkkiä suuresti lisäämään, jonka vuoksi niiden valmistustapa on ajoissa korjattava oikealle tolalle.

Kilpailun pelko, että ilmaantuisi uusia aamulehtiä, jos nykyiset muutettaisiin iltalehdiksi, ei myöskään voisi tulla pelättäväksi niin kauan kuin itse kirjanpainaja-ammattikunta on tämän muutoksen puolella. Ei voisi näin ollen tulla kysymykseenkään, että joku uusi aamulehti syntyisi iltalehtien haitaksi. Siitä saavat olla varmat.

Tässä esittämämme muutos sanomalehtityössä ei ole uusi, se on jo vanha aate. Innokkaasti on meidän työskenneltävä sen eduksi, sillä se on koko ammattikunnan tärkeimpiä pyrintöitä. Liittomme ensi tehtäväksi on tuleva tämän kysymyksen ratkaiseminen. On sen vuoksi tärkeää, että kaikkialla ryhdytään asiaa tarkoin harkitsemaan. Sen ratkaisu oikealle tolalle ei tule niinkään vaikeaksi kuin sen moni nyt pitää.

Sommarledighet.

Den tid är nu inne då en hvar som på något möjligt sätt kan komma ut, önskar att, om ock blott några dagar, få njuta af sommarluft och grönska.

Vi typografer, som kanske bättre än många annan, äro i behof af denna vederkvickelse efter de långa vinterdagarne uti delvis osunda och hälsovådliga lokaler önska äfven att blifva delaktiga af någon tids hvila och de flesta af våra tillmötesgående principaler lägga just ej något synnerligt hinder i vägen för att i detta fall gå oss tillmötes. Men i många fall äro dock arbetarne ej alltid i tillfälle att kunna begagna sig af denna tillåtelse just på grund af ekonomiska skäl.

Särskildt gäller detta civilsättnarne, hvilka äro i saknad af en jämnare inkomst som sätter dem i stånd till att kunna göra de besparingar, hvilka vore nödvändiga till någon tids hvila under sommaren. För den ogifta typografen kan det nog låta sig lättare göra, men för den gifta är det endast undantagsvis som ledighet kan åstadkommas. Gör man därför sig underrättad på de olika tryckerierna så skall man snart finna hvilka som kunna begagna sig af sommarledigheten. Det skulle dock ej vara så alldeles omöjligt att åtminstone något hjälpa dessa till några dagars ledighet om man blott hade intresse för saken.

Vi skulle vilja framställa till hrr principaler och faktorer huruvida man ej skulle exempelvis då de arbetare som äro anställda på månadslön finge sig beviljad ledighet, under denna tid uppbara blott half lön, den andra hälften kunde ju ansås till fördelning bland dem som arbeta på beräkning. Vidare finnes inom en del tryckerier „pliktkassor“ d. v. s. sådana medel som afdragas af arbetarne för försummelse och hvilka medel förvaltas af hrr faktorer. Dessa medel, tycka vi, bäst kunna komma till gagn om de anslogos för beredande af någon tids sommarhvila åt tryckeriets arbetare. Man vill ju på alla sätt visa sin arbetarevänlighet, och hvad dessa förslag beträffar så äro de ju ej förenade med någon ekonomisk förlust för affären, utan endast ett bevis på tillmötesgående.

Skulle vi våga göra en jämförelse mellan grannländernas boktryckeriegare och våra finska skulle vi lätt finna huru olika tillämpningarne i ofvan omnämnda fråga gestaltar sig.

Emellertid ha vi velat framhålla saken till vederbörandes begrundande i hopp om, att den beaktas efter det värde den kan hafva, såväl för arbetarens välbefinnande som tillfället för vederbörande, att visa sin arbetarevänlighet i praktiken.

Kesäjalla korjattavia epäkohtia.

Tuontuostakin on jo vuosikausia huomautettu asianomaisia kirjapainojen omistajia sekä virallisia ammattientarkastajia silmällä pitämään, että kirjapaino huoneustot, mikäli mahdollista, laitettaisiin lainmukaiseen kuntoon, kuin myös valvomaan, että puhtaanapito näissä toimitetaan säännöllisesti ja huolella. Kirjapainoammatti kun jo itsestään on tarpeeksi työmiesten terveydelle vaarallista,

on päivän selvää, että työhuoneistot tulee pitää puhtaina ja niin varustettuina, ettei niissä ilma pääse työajalla painoaineista nousevasta pölystä ja lyijyvihnasta myrkyttymään ja muuttamaan terveydelle vahingolliseksi. Ettei näitä asianhaaroja aina ole asianomaisten puolelta tarpeeksi silmällä pidetty, on jokaiselle kirjainpainajalle tunnettua. Erityiset tapahtumat tällä kesäkuumalla on taasenkin johtanut mieleen tekemään tarpeellisia huomautuksia tässä kohden.

Sellaisissa painoissa, joissa on olemassa puulattiat — maaseudulla niitä kai lienee hyvinkin monta — on tavallisesti viljalta noita epämiellyttäviä „kotieliäimiä“ rottia, jotka kaivavat rossi-permannot rikki, laittamalla itselleen kulkuväyliä sekä kantavat nurkkiin ja permantojen alle jos jonkinlaisia aineksia, jopa päälle päätteeksi itsekin usein heittävätkin sinne henkensä ja jäävät kesäkuumalla mätänemään. Ei tarvinne sanoilla kuvata, kummoinen löyhkä tästä kaikesta nousee sisälle huoneeseen, joka auttamattomasti tekee siellä ilman myrkylliseksi. Tällaista on nämä „kotieliäimet“ hyvin usein saattaneet aikaan työpaikoissa. Ja tätä on puhdistajain mahdoton auttaa, sillä lattioiden alle eivät he aina pääse. Sen vuoksi olisi tarpeellista, että ainakin seinänvierustapalkit työhuoneistojen latioista kesäajoilla irroitettaisiin ja puhdistettaisiin siellä löytyvät rottien jäljet sekä tukittaisiin heidän kaivamansa aukot. Näin tulisivat nämä ilettävät olennot, jotka usein tuottavat painoissa suuria vahinkoja, karkoitetuiksi ainakin vähäksi aikaa muille markkinoille sekä huoneet latioista samalla varustetuiksi lämpimiksi kylmää talvea vastaan. Luulemme, että monikin kirjainpainaja on saanut reumatismin lattiavedosta, huoneet kun monessakin painossa ovat lattiasta niin kylmät, että tuskin ohueilla jalkeilla olla voi. Ja tällaiseen vetoon ei liene muu syy kuin nämä puheena olevat rotanreijät, jotka, kuten sanottu, ovat näin helposti autettuja. Mutta tämä kaikki — niin pieni työ kuin onkin — on välttämättömästi talonisäntien tehtävä kesäajalla, sillä työnlaatu ei salli sitä talvella. Kirjainpainot maksavat tavallisesti siksi paljon vuokraa, että heillä on täysi syy vaatia huoneustoissa kesäajoilla tällaisia pienempiä korjauksia talonmestajain puolelta tehtäväksi. Työmiesten terveys on paljoa suuremmasta arvosta kuin ne kustannukset, mitkä tästä syntyvät.

Useimmissa painoissa meillä on vielä olemassa noita vanhanaikaisia epäkäytännöllisiä umpinaisia regaaleja, joittenka takaa ja alta on vaikea saada pois sinne kokoontunutta romua ja likaa, joka myöskin voi sisältää paljo myrkyllisiä aineksia. Sen lisäksi karttuu latojiltakin usein regaaleiden sisälle monellaista „apteekkitavaraa“ ja likaa, joka kaikki synnyttää sisälle pahaa löyhkää. Puhdistajat eivät aina ymmärrä panna tälle sitä painoa kuin suotavaa olisi. Sen vuoksi olisi jokaisen latojan toimitettava puhdistajain puhdistamaan regaalit sisältä, takaa ja alta. Jokaisen ymmärtäväisen latojan pitäisi tämä pitää omana velvollisuutenaan.

Samallaista epäsiisteyttä huomaa hyvin usein kirjainpainojen konehuoneissakin. Tämän huomaa parhaiten nyt kesäajalla, kun koneiden eri osiin kiintynyt ja pikiytynyt öljy ja rasva, joka huolimattomuudessa jätetään pyyhkimättä, rupeaa lämpimässä mätänemään, saattaen sisälle pahaa katkua. Olemme nähneet, että koneet monessakin paikassa ovat olleet siinä siivossa, että ihmetyttää kuinka niiden hoitaja itsekin kehtaa niiden vieressä seistä ja hengittää sitä ilmaa, mitä ne huoneeseen saattavat. Ymmärrettävää on myös, ettei tällaisessa siivossa oleva kone, joka saattaa omistajalleen olla kylläkin kallis ja vaivalla hankittu, tule saavutamaan niin pitkää ikää kuin sellainen, joka pidetään aina puhtaana ja tarpeellisessa rasvassa. Ja mikä vielä pahempi lienee sen muikin hoito tästä päättäen yhtä leväperäistä. Emme luulisi konemestareilla olevan niin paljon tehtävää, etteivät kerkiäisi apulaisineen pitämään kallisarvoisia

koneita puhtaina. Tämä olisi heidän terveydelleenkin jo suuresta arvosta.

Emme voi muuta kuin vieläkin kehottaa viranomaisia tarkoin valvomaan, että tässä huomauttamamme epäkohdat nyt kuumimmalla vuolenajalla, jolloin epäterveelliset olosuhteet tahtovat kaikkialla saavuttaa suurempaa ja suurempaa jalansijaa, tarkoin poistetaan. Esiintuomamme korjaustyöt huoneustoissa ei myöskään voi tapahtua talvella, ne ovat nyt kesäajalla välttämättömästi tehtävät.

Till samtliga grafiska yrkesarbetare i Helsingfors.

I betraktande af att inom de grafiska yrkena härstädes all organisation ännu ligger s. a. s. i sin linda, och då vi väl veta nytan af att enigt samarbete oss kolleger emellan, och på det att all vår kraft måtte koncentreras till något enhetligt helt, så vilja vi på grund deraf uppmana alla kolleger till inträde uti föreningen. Det vore med allas våra gemensamma intressen, det mest förenliga just nu, då vi fått Finska Typografförbundets stadgar stadfästade och godkända, att med all vår kraft och energi deltaga uti organisationsarbetet.

Vi skulle vidare föreslå det de särskilda yrkesarbetarne inom föreningen, s. s. litografer, kemigrafer, maskinmästare m. fl. skulle sinsemellan bilda klubbar med sina skilda sammankomster o. s. v. i ändamål att bevaka sina specialintressen.

Vi hoppas det herrar kolleger icke lemna detta upprop obeaktadt, ty hvem bevakar våra intressen om icke vi sjelfva?

Grafisk arbetare.

Notiser. — Uutisia.

— *Finska Typografförbundets stadgar* ha från högsta ort kommit Typografernes Förenings bestyrelse i Helsingfors tillhanda.

Det är att hoppas, att samtliga arbetare inom tryckerierna å hvarje ort organisera och samman-sluta sig till Förbundet, för att icke den första bestyrelsen får så att säga „leda från hornen“ till det gemensamma arbetet.

— *Filial* till Finska typografernes reshjälpkassa är bildad i Villmanstrand.

— *Dödsfall.* Den 3 juni afled härstädes litteratören, magister *Anders Chydenius*, delägare i Simeli arfvingsars tryckeri, i en ålder af 62 år. Den affidne var, om ock något häftig, en synnerligen arbetarevänlig och human person och saknas, utom af sin personal, af sina förre arbetare vid Dagbladets tryckeri. Den affidne stod nämligen många år i Dagbladets redaktion sist som hufvudredaktör. — *Anders Chydenii begrafning* ägde rum den 6 dennes, hvori personalen å Simeli arfvingsars tryckeri deltog en corpore. Jordfästningen förrättades af pastor L. Molander. Bland kransar som nedlades på grafven märktes äfven en från tryckeripersonalen å Simeli arfvingsars tryckeri, hvilken nedlades af faktor J. Sigell.

— *På sin 25-åriga bröllopsdag* uppvaktades magister *V. Löfgren* af personalen vid Finska Literatursällskapets tryckeri genom en deputation bestående af fröken *Elin Olander*, herrarne *R. Ahlstedt*, *J. Snell*, *J. W. Lindholm* och *H. Johansson*, hvilka öfverlämnade åt silfverbrudparet en magnifik blomsterkorg med vidfästade blå-hvita sidenband, hvilka hade följande påskrift: *Elisabeth ja V. Löfgrenille, Työväestöltä.*

— *En täfling i annonsättning* föranstaltas af faktor *H. Scheibler* i Kristiania, hvartill Finlands, Norges, Sveriges och Danmarks typografer äro inbjudna till deltagande.

Reglerna för densamma äro följande:

1. Utförande af ett annonsblad, innehållande 3 särskilda annonser efter följande schemas innehåll:

Sten et Ström, Manufaktur-affär Christiania, grundadt 1829. 1:sta etage: Kjoltyger, paraplyer, handskar. 2:dra etage: Sängartiklar, täcktyger, herrartiklar. 3:dje etage: Möbelstoff, gardiner, linoleum.	
24 cm.	Jensen & C:o. Delikatesshandel, Christiania. Färska Os'ron inkommit.
	Extra porter från Schous Bryggeri, färskt mouserande hållbart Porter. Kr. 1:60 pr dus-sin flaskor. Telefon n:o 2637.
18 cm.	

2. Säreigna fordringar till satsens utstyrsel ställes icke. Hufvudvikten ställes på originalet och effektiviteten. Satsen utföres med vanlig material, som finnes på tryckeriet och som är bestämd till bruk för en daglig tidning.

3. Manuscriptets ordalydelse kan omställas, men förkortningar eller tillägg får icke göras.

4. Satsens storlek för alla 3 annonserna tillsammans skall vara 18×24 cm och indelningen som angifven är på schemat. Mindre afvikelser med hänsyn till formatet är tillåtet. Tryckningen utföres i svart och afdrages cirka 20 exx. på vanligt kvart post.

5. Arbetet skall på baksidan förses med ett motto. Kuvertet skall vara försegladt och märkt med samma motto och innehålla den täflandes namn och adress.

6. Det är tillåtet att den täflande får leverera flere täflingsarbeten; dock skall af hvarje insändas i ca 20 exx. och hvart och ett signeras och sändas i särskildt kuvert. En täflare kan dock icke erhålla flere än ett pris.

7. 5 pris utdelas: ett på 50, ett på 30 och ett på 20 kronor; som fjärde pris utdelas *H. Scheiblers* „Laere- og Mønsterbog for Typografer“ och som femte pris samma författares „Kortfattet Haandbog for Typografer“. Dessutom erhåller hvarje pristagare en diplom. Skulle det visa sig, att flere prisvärdiga arbeten insändas, kan prisdomarne utge flere hedersdiplom.

8. I fall ej flere än 5 täflare deltaga uti täflingen får 2:dra pristågaren 1:sta o. s. v.

9. Täflingens utfall blir bekantgjort i samtliga dagliga tidningar i Skandinavien. De täflandes namn, som icke erhålla något pris, blifva icke offentliggjorda.

10. Arbetena insändas till faktor *H. Scheibler* vid *W. C. Fabritius & Söners* boktryckeri i Kristiania före den 31 oktober detta år.

De insända arbetena blifva i faktor *S:s* ego, men tillsänder täflingsarbetare samtliga deltagare i täflingen till genomseende. Sedan när tillfälle gifves blifva de tillgängliga för offentligheten.

Såsom prisdomare fungera hrr *Albin Maria Watzulik*, *Altenburg*, boktryckarne *Martius Truelssen*, *Köpenhamn*, *Wald. Zachrisson*, *Göteborg*, *Morten Johansen* och faktor *A. J. Hanssen*, *Kristiania*.

— *Uppvaktning.* På sin namnsdag, *Robertsdagen*, den 7 juni, uppvaktades faktor *Robert Ahlstedt* af arbetarne vid Finska Literatursällskapets tryckeri, hvilka jämte föreningens manskör kl. 7 på morgonen afreste till *Drumsö*, där hr *A.* har sin sommarbostad. *Lyckönskingsgratulationen* framfördes, på personalens vägnar, af hr *M. Lindfors*, hvarefter sångkören utförde några sånger. Faktor *Ahlstedt* tackade, djupt rörd, sina arbetare

för den öfverraskning de gjort honom genom att behedra med sin närvara på denna hans högtidsdag äfvensom föreningen som sändt sin sångkör för att med sång hylla honom. Sedan hr Lindfors besvarat talet upphöjdes ett „leffe“ för hr Ahlstedt och den ena sången aflöste den andra. Efter en angenäm samvara återvände gratulanterne kl. 11-tiden på aftonen till staden.

— *Typ. förenings musikförening ånyo bildad.* Typ. K. Sjöblom sammankallade f. d. musikanter till ett möte, hvarvid beslöts, att ånyo bilda en musikförening inom Typ. föreningen i H:fors. Till ordförande utsågs hr K. Sjöblom, Edv. Eriksson, vice ordförande, Aksel Schultz, materialförvaltare. Musiköfningarna vidtaga omedelbart, tills vidare utan ledare, för att icke öka föreningens utgifter.

Vi önska musikföreningen en god sammanhållning och enighet, samt hoppas vi, att inga obehagade anmärkningar vidare skall störa densamma.

— *Huviretken* toimeenpani Suom. Kirj. Seuran kirjapainon työväestö perheineen viime sunnuntaina Seurasaareen, jossa kaikellaisilla kisailuilla ja voimanponnistuksilla kului aika rattoisasti aina myöhään iltaan. Retkeä suosi erittäin kaunis ilma. Mainita sopinee vielä sekin, että johtajat sekä isäntä olivat koko ajan mukana. Tyytyväisinä ja iloisina päätettiin kehoittaa muidenkin kirjapainojen työväestöä tekemään samoin.

— *Begräfn.* Faktor *Th. Lindells* jordfästning ägde rum onsdagen den 3 juni å Malm begravningsplats. Bland kransar som nedlades på den igenmyllade grafven märktes en från vänner och en från firman Tilgmann. Hr *C. Lindström* egnade några ord åt den afidnes person och hans nyttiga värksamhet.

— *Boktryckeri-Kalendern.* De hrr uppborädsmän i landsorten som fått sig tillsänd kalendern torde med det första insända likvid. — De, som önska sig tillsända exemplar, underrättas att detta bör ske med det första, emedan endast ett fåtal exx. finnes kvar. Rekvisition göres hos hr *C. A. Bernström*, Nya Pressen.

— *Sommarsemester* ha arbetarene å Hufvudstadsbladets tryckeri äfven detta år erhållit. De arbetare som ha månadslönen få turvis hålla 1/2 månad ledigt och erhålla sin lön, tacksamt nog, oafkortad. Beräkningssättarene fira sin semester på egen bekostnad.

(Insändt).

— *Kandidatlista till Finska Typograf-förbundets styrelse.*

Bestyrelsemedlemmar:

V. Pettersson, A. Karjalainen, C. A. Bernström, F. Ahlroos, K. Skogster, J. A. Kosk och G. Ehnberg.

Kontrollanter:

O. Lindstedt, K. Johansson och Fr. Saastamoinen.

Revisorer:

A. Finander, K. Hoimela, K. Mandelin, V. Blomqvist och A. V. Berg.

Valmän.

(Lähetetty).

— *Ehdokaslista Suomen Kirjaltajaliiton johtokuntaan.*

Johtokunnan jäseniksi:

V. Pettersson, A. Karjalainen, C. A. Bernström, F. Ahlroos, K. Skogster, J. A. Kosk ja G. Ehnberg.

Tarkastajiksi:

O. Lindstedt, K. Johansson ja Fr. Saastamoinen.

Tilintarkastajiksi:

A. Finander, K. Hoimela, K. Mandelin, V. Blomqvist ja A. V. Berg.

Vaalimiehiä.

— *Sättarinnorna i Kristiania* hafva bildat egen förening.

— *Rätt så!* Kommunalstyrelsen i Antwerpen har, på anmodan af Typografiska föreningen därstädes, beslutat att tillde' a endast sådana tryckerier kommunalt arbete, hvilka betala sina arbetare efter gällande tariff.

— *Tarifförelsen i Tyskland* har bland annat visat på att en mängd typografiska arbetare därstädes stodo utanför organisationen, i det icke mindre än 1,200 nya medlemmar ingått under loppet af en mycket kort tid.

Föreningssträfvandena. — Yhdistysrienoista.

— *Yhdistyksen kuukauskokouksessa* t. k. 14 p:nä ilmoitettiin:

ettå liiton säännöt, jotka senaatti joku aika sitte vahvisti, on nyt saapuneet johtokunnalle; ettå hra A. Fyrqvist on kirjotettu yhdistyksen jäseneksi; ettå ravintolaoikeus on saatu; ettå tarjoilu yhdistyksen ravintolassa tästä lähin on lopetettava klo 11 illalla; ettå rakennusrahastosta on tehty 150 mk, pohjarahastosta 160 mk ja vararahastosta 60 mk laina vuokran suorittamiseksi; ettå yhdistyksen syksyllä pidettäväksi aiotut arpajaiset ovat lykätty toistaiseksi;

ettå hra K. Sjöblom on valittu yhdistyksen uudelleen cloon herätetyn soittokunnan puheenjohtajaksi, hra E. Eriksson varap. sekä hra A. Schultz torvi- ja nuottivaraston hoitajaksi sekä ettå yhdistyksen koko omaisuus on palvakuutettu Pohjolassa 8,000 markasta.

Eräs yhdistyksen jäsen, joka oli sopimattomalla käytöksellään särkenyt yhd. huonekaluja, velvoitettiin niistä maksamaan korvausta 25 mk sekä katsottiin hän yhdistyksestä erotetuksi siksi kunnes hän suorittaa mainitun summan tai laituttaa rikkomansa esineet.

Sen johdosta, ettå kokoukseen oli saapunut vähänlaisesti jäseniä, ei katsottu sopivaksi ryhtyä valitsemaan jäseniä liittojohtokuntaan, vaan päätettiin kokoonkutsua väliaikainen kokous niin pian kuin mahdollista. Ehdokkaiksi mainittuun johtokuntaan asetettiin hrat V. Pettersson, K. Hoimela, J. A. Kosk, F. F. W. Ahlroos, A. Finander, K. Mandelin ja K. Skogster; tarkastajiksi hrat E. Rosenberg, V. Mallenius ja H. J. Forsström; tilintarkastajiksi hrat O. Lindstedt, Fr. Saastamoinen, G. Ehnberg, A. Karjalainen ja E. Mustonen.

Yhdistyksen arviovaliokuntaan valittiin hrat O. Lindstedt, J. A. Kosk ja Fr. Saastamoinen.

Yhdistyksen sääntöjen muuttaminen sopusointuun liiton sääntöjen kanssa pantiin pöydälle ensi kokoukseen. Samoin jätettiin ensi kokouksen käsiteltäväksi hra Forsströmin ehdotus liiton sääntöjen painattamisesta.

Ensimmäinen kuukauskokous päätettiin pitää vasta syyskuussa, mutta väliaikaisia kokouksia on pidettävä tarpeen sattuessa.

— *Typografernes förening* sammanträdde till månadsmöte söndagen den 14 juni i sin nya lokal, Stora Robertsgatan 44. Närvarande voro endast 14 medlemmar.

Föregående mötets protokoll justerades och godkändes.

Från bestyrelsen meddelades:

att Finska typografförbundets stadgar, som vunnit öfverhetlig stadfästelse, uttagits från vederbörande ämbetsvärk och kraft en summa af 64 mk 8 p., hvilka medel lånats ur tillfälliga utgiftsfonden;

att utskänkningsrätt för föreningen godkänts af magistraten;

att all servering härefter slutar kl. 11 på afton;

att lån upptagits, för betäckande af hyran, från byggnadsfonden 150 mk, ur grundfonden 160 mk och från reservfonden 60 mk;

att hr A. Fyrqvist inträdt som medlem i föreningen;

att föreningens tillärnade lotteri i höst inställes i och för undvikande af konkurrens med Understödsföreningens lotteri i februari 1897;

att föreningens lösegendom blifvit brandförsäkrad, å 4 mk pr 1,000 mk, för en summa af 8,000 mark;

att en musikförening åter bildats inom föreningen och i ofvannämnda förenings bestyrelse invalts hrr K. Sjöblom, ordförande, E. Eriksson, viceordf. och A. Schultz materialförvaltare.

I frågan om en medlem, som på ett opassande sätt uppträdt och därvid skadat föreningens möbel, beslöts att nämnda värda medlem skulle erlægga en godtgörelse om 25 mark samt anses skild från föreningen till dess han reparerat den skada han åsamkat föreningen.

I och för val af medlemmar i interimbestyrelsen inom Finska Typografförbundet ansåg hr E. Rosenberg, att mötet nu var för fåtaligt, föreslog bordläggning till hösten. Hrr Karjalainen och Blomqvist motsatte sig detta och ansåg att ett extra möte borde utlysas efter ett par dagar eller någon dag efter det Gutenberg utkommit, ansågo att ett sådant dröjsmål var onödigt, ty väntan på förbundets värksamhet har varit tillräckligt lång. Föreslog val af kandidater.

Mötet beslöt sammankalla föreningen till extra möte ett par dagar efter det Gutenberg utkommit och som kandidater uppställes i bestyrelsen *) hrr V. Pettersson, K. Hoimela, J. A. Kosk, F. F. W. Ahlroos, A. Finander, K. Mandelin och V. Skogster; i kontrollnämnden hrr E. Rosenberg, V. Mallenius och H. J. Forsström; samt som revisorer hrr O. Lindstedt, Fr. Saastamoinen, G. Ehnberg, A. Karjalainen och E. Mustonen.

Till inventeringsmän i föreningen utsågos hrr O. Lindstedt, J. A. Kosk och Fr. Saastamoinen.

Omförmuleringen af föreningens stadgar i öfverensstämmelse med förbundets, uppsköts till nästa möte, likaså bordlades hr Forsströms förslag att föreningen skulle låta trycka förbundets stadgar.

Nästa månadsmöte hålles i september, men däremot extra möte då så erfordras.

Yhäkö taantumista?

Ei vaan näytä kaikin paikoin tultavan käsittämään matka-apurahaston tärkeyttä ja hyötyä. Löytyy eräs kaupunki, jossa on neljä kirjapainoa, vaan ei matka-apurahastoa. Tässä kaupungissa oli ole-massa matka-apurahasto muuan aika sitte ja jäseniäkin oli kerrassa kahdeksan kappaletta, mutta viime vuoden lopulla lakkautui rahaston toiminta jäsenien puutteen takia.

Tätä seikkaa sopii ihmetellä ja paheksua syystä, joka osottaa välinpitämättömyyden ja asianharrastuksen puutetta paikkakunnan kirjanpainajissa yhä vaan. Muuksi tätä ei voi sanoa. Sillä ei kai rahastossa ainakaan jäsenmaksujen suuruus ollut syynä, että sen piti hajota.

Vielä enemmän ihmetyttää ihmettelemästä päästyäkin se, ettei kaupungissa, jota tämä asia koskee, ole edes yhdistystä, vielä vähemmän sattuinaisten menojen- tai vanhusrahastoa olemassa tai tilattaisi Gut. enemmän kuin yksi — sanoo yksi! — kappale. Siis ei mitään yhteisiä pyrintöitä kannateta, jotka osottaisivat eteenpäin kulke-mista, kaikki vaan näyttää olevan taantumaan päin toimeettamuudessa ja uneliaisuudessa. Toisissa paikkakunnissa sitä mennään aina yhä eteenpäin yhteisissä asioissa, mutta siellä taakse.

Olisi hyvä, jos kirjanpainajat sanotussa kaupungissa herättäisivät eloon kuolleen matka-apura-

*) Hr Bernström får på inga villkor glömmas bort!!!

hastonsa ja rupeaisivat seuraamaan muitakin nykyajan rientoja ammatin ja itse ammattimiestemme hyväksi. Vaan etupäässä kuitenkin mainittu rahasto siitäkkin syystä, että saataisiin vähän rajoitetuksi n. k. „maantieritarien“ — näille tässä kaupungissa aina annettaankin juomarahat — kuleksiminen.

Se kävisi paikkakunnan ammattilaisille paljoa helpommaksikin kuin nykyinen järjestelmä.

Haka.

Münchaus-bref.

Den 1 juni 1896 promenerade jag på Robertsgatan i närheten af ett litet mycket stiligt stenhus. Min blick kom ofrivilligt att fastna på huset, ty det såg ut som ett institut där arbetare bygga och bo. Just med det samma jag stod och undrade kom en stor massa typografer ut från huset. Männe detta vara den nya lokalen? tänkte jag. Men nej inte har jag hört om några byggnadsföretag. Ja, men lokalen skulle ju flyttas till Robertsgatan, men ingalunda ha de lagt sig till ett så stort hus. Jag styrde mina steg mot huset ty jag var litet ledsen att jag icke fått notis om mötet ty det hade kunnat vara en viktig fråga i hvilken jag velat lämna min röst i vågskålen — kanske i restaurationsfrågan. Men dörren stängdes just för min näsa. Jag tittade på klockan och såg att hon var 9. Men inte stängdes lokalen den här tiden, tänkte jag. Jag måste få reda på hvad detta är för ett hus. Huru jag granskade husets väggar märkte jag en blå skylt med hvitmålade bokstäver: „Helsingfors Utskänkningsaktiebolags utskänkningsställe“. Att jag blef förvånad öfver att våra intelligenta typografer besöker „kyrkan“ såsom den lär kallas, i stället för föreningslokalen kan icke förnekas.

Jag blef efteråt underrättad att våra ärade föreningsmedlemmar först besöka „kyrkan“ därifrån de styra kosan till någon af stadens många restaurationer och i tredje hand, då alla utsikter för mera „fluidum“ strandat, intager man sina „rättigheter“ på föreningslokalen.

Den där restaurationsfrågan har så många gånger varit på tapeten, men aldrig blifvit till allas belåtenhet tillfredsställd, hvarför jag föreslår att restaurationsarrangemangen ställes på samma fot som i „kyrkan“, men med den förändring att all spirituosaservering upphörde kl. 10 på kvällen. Prisen borde ställas i samma nivå som på utskänkningsmänne icke „kyrkogången“ blefve sällsyntare och restaurationsfrågan stanna från att tagas på tapeten för en längre tid.

*

Ett stort under i form af några cylinderhattar fingo ett par gröngödsingar en afton skåda å föreningslokalen. Vid första åsynen af dessa för dem

så högst förunderliga och främmande pjeser sågs deras blick tvärt stå stilla i hufvudet, likaså förståndet. — Men nu blef det lifvadt, våra herrar råkade näml. blifva ensamma uti rummet ett ögonblick och då skulle man roa sig med att försöka om „skorstenarne“ lämpade sig för ekvilibristiska evolutioner. Oh, hvilken fröjd, man lyckades näml. få några våta och sliskiga ölfaskor att stå på cylindrarne och sedan — „smitade“ man. Men hvad sade ägarne till hattarne? Svaret gifver sig själf.

Jag skulle dock för föreningens bestyrelse föreslå om anordnandet af kurser i „folkvet“ och „eqvation“ för medlermarne.

Paulus.

Från landsorten. — Maaseudulta.

Kuopio, kesäk. 8 p. 1896

Kuopion kirjanp. yhdistyksen kuukauskokouksessa toukok. 29 p:nä keskusteltiin erään yhd. jäsenen esityksestä Gutenbergin kannattamisesta, jota varten on listojakin täällä ollut, mutta joihin kuitenkin ei ole tullut kuin pari uutta tilausta. On kuulunut valituksia, niin lausui asian esittäjä, että suomea on lehdessä niin kovin vähän, mutta sitävastoin ruotsia, jota täällä ei useampikaan osaa, on siinä melkein aina paljoa enemmän ja sentähden ei olla halukkaita tilaamaan. Mutta olisi toivottavaa niille, jotka tätä valittavat, että väliin itse kukin kohdastansa kirjoittaisivat lehteen suomea, sillä onhan mahdotonta toimitukselle yksin kaikkien mieltä noudattaa, koska toimitustyö tulee tehdä sivutyönä. — Jonkun aikaa asiaa keskusteltua lausui kokous kehoituksena, että jokainen kirjanpainaja, jolla ei lehteä ole, tilaisi sen, ettei lehden tilaajien puutteessa tarvitseisi lakata ilmestymästä, koska äänenkannattajan on varsin tarpeellista olla olemassa. Kannatusapua, josta siitakin oli puhetta, ei yhd. sentään suostunut antamaan, sillä jos ei lehdellä kerran ole tilaajia riittävästi, ei se kannatuksellakaan voisi kovin kauvan pystyssä pysyä, koska kannattajat myöskin jonkun ajan kuluttua kyllästyisivät siihen. Tähän loppui keskustelu tästä asiasta.

Avattiin sitten „satunnaisten menojen“ säästölippaat ja oli niissä 6 mk 57 p., yhteisesti kumpai-estakin kirjapainosta, sekä luettiin kirjanp. yhd. 1/4 vuoden tilit.

Huvinatka aiottiin myös toimeenpanna Leppävirroille, jossa samalla pantaisiin toimeen kansanjuhla. Tätä varten valittiin 5-henkinen toimikunta tiedustelemaan asiaa ja sen onnistumista, jonka jälkeen pidetään väliaikainen päättävä kokous.

Kun vielä oli yhdestä ja toisesta pienestä seikasta keskusteltu, päätettiin lopuksi, ettei kuukauskokouksia pidetä parina kesäkuukautena, jos ei

satu erinomaisempia asioita, koska kesäaikana ei kokouksiin kuitenkaan tahdo saapua riittävää määrää jäseniä.

Tässä keväällä pidetyssä kuuk.kokouksessa päätti yhdistyksemme pyytää Kuopion kaupungin anniskeluyhtiön voittorahoista matkarahaa edes yhdelle kirjanpainajalle käydäkseen tänä kesänä Berliiniin näyttelyssä. Anomuksen toimeenpano jätettiin johtokunnalle, joka sen myös aikanaan määräapaikkaan, kaupungin valtuuskunnalle, toimitti. Nyt äskettäin tapahtui tuo suuri jako, josta niin monet onajat osansa saivat, niiden joukossa Kuopion työväenyhdistys, Käsityö- ja tehdasseurue sekä Käsityöläisyhdistys yhteensä 1,000 mk käyntiä varten sanotussa näyttelyssä, mutta kirjanp. yhdistys jätettiin taaskin huomioon ottamatta, sille ei annettu penniäkään. Kummastusta ja paheksumista on meikälaisissä herättänyt mainen jakaminen. Mitkä paremmat ansiot matkarahain saantiin oli näillä toisilla yhdistyksillä? Jos onkin heillekin tarpeellista lähettää henkilöitä maamme rajain ulkopuolelle näkemään ja tutustumaan työtapoihin siellä, niin yhtä tarpeellista ja tarpeellisempakin olisi se ollut kirjanpainajille, joittenka työ mielestäni vaatii monipuolisempaa kehittymistä ja joilla olisi varmaankin ollut paljoa enemmän katselemista näyttelyssä, mutta, kuten sanotta, yhdistyksemme jätettiin huomioon ottamatta ja oli tämä jo toinen kerta. Hrain jakamien päätös tässä asiassa ei ollut paikallaan, mutta olkoon se nyt vaan niin, eihän sille mitään voi, ei juuri muuta kuin toivottaa onnea noille onnellisille!

Leevi.

Sport. — Urheilua.

— *Sportklubbens styrelse* beslöt på sitt senaste möte:

att 2:ne kappseglingar skulle anordnas under denna seglingssäsong, den första (pokaltäffingen) söndagen den 5 juli och den andra söndagen den 2 augusti. Till mättningsnämnden utsågos hrr J. Skarp, G. Silfverberg och A. Tötterman. Som prisdomare fungerar bestyrelsen:

att samseglingar skulle hållas efter behof; uppdrogs åt hrr Lindstedt och Ahlroos att söka plats till båthus för klubbens maltagigg.

— *Segelsporten*. Bland båtar, som för närvarande byggas för typografers räkning, må i främsta rummet nämnas maskinmästar V. Malmgrens, som, efter ritning af hr E. Wegelius bygges af den välkända båtbyggaren Andersson å Bärgholmen invid hafshamnen. Båtens storlek blir 2 valörer och äro dimensionerna följande: längd öfver däck 10,12 m., längd i v. l. 6,39 m., största bredd 2,74 m., djup 1,37 m., deplacement 2,7 tons och blybulbens vikt 0,93 tons. Segelarealen utgör 47 kv. meter. Segelställningen blir loggert-typ. Med intresse motses dess första profsegling, ty enligt allas förmodan blir densamma välseglande och är hr Malmgren att lyckönska till denna farkost, enär densamma är sällsynt stark och välbygd.

Till invalidfonden

influtna medel genom sparbössorna från den 24/4—13/6 96 af följande tryckerier:

Päivälehtis tryckeri	Fmk 14: 31
Simelii arvingas tr.	8: 28
Nya Pressens tr.	7: —
Typograf. förening	3: 32
Pettersson & Co tr.	3: 30
Usi Suometars sättnare	3: —
Weilin & Göös tr.	2: 25
Centraltryckeriet	1: 55
G. Arvidsons tr.	1: 40
F. Tilgmanns tr.	—: 35
Senatens tryckeri	—: 30
Finska Litteraturs tr.	—: —
Frenckell & Sons tr.	—: —
Hufvudstadsbl. tr.	—: —

Summa Fmk 45: 06

H:fors 18/6 96.

Josef Sigell.

Suomen Kirjanpainajain Apuyhdistyksen rahaston hyväksi

toimeenpannaan

ALLEGRI-ARPAJAISET

Lauantaina 13 ja Sunnuntaina 14 p:nä Helmikuuta 1897.

ALLEGRI-LOTTERI

till förmån för

Finska Typografernas Understödsförenings kassa

anställes

Lördagen den 13 och Söndagen den 14 Februari 1897.